

Koti taiteen näyttämönä

NÄYTTELYT | Turun Sanomat 18.11.2004

Vienna International Apartment on portugalilaissyntyisen taiteilijan ja kuraattorin, Silvio Salgadon luotsaama projekti, joka tarjoaa näyttämön kansainväliselle nykytaiteelle. Turussa asuva kuraattori kutsuu keväisin ja syksyisin kotiinsa taiteilijoita esittäytymään. *I like it here* -teemaa kantavassa näyttelyssä on tällä kertaa mukana kolme taiteilijaa.

Vienna International Apartment testaa konkreettisesti, miten nykytaide - installaatiot ja videot - sopivat esiteltäväksi yksityisessä tilassa, kodissa. Taideinstituutioiden asema ja yksityisen ja julkisen tilan tiukka erottelu asetetaan kyseenalaiseksi. Museon, gallerian tai muun julkisen näyttelytilan sijaan puolueettomalla maaperällä esillä oleva taide vaatii uusia lähestymistapoja sekä taiteilijoilta, näytteilleasettajilta että katsojilta. Taiteilija joutuu ottamaan huomioon asunnon vaatimukset jo tekovaiheessa, katsoja joutuu ylittämään yksityisyyden rajat ja näytteilleasettaja-asukas löytämään uusia asumisen muotoja. Videot pauhaavat, valaistus poikkeaa tavanomaisesta ja kulkureiteille asetetut esineet pakottavat asujan ja vierailijan suhtautumaan fyysiseen tilaan uudella tavalla.

Aistien keidas

Saavun Salgadon asuntoon myrskytuulen riepottelemasta syysäästä. On kuin tupsahtaisin erilaisten äänten, valojen, tunnelmien ja visuaalisesti jännittävien elementtien keitaaseen. Ennen kaikkea saavun kuitenkin Salgadon omaan, henkilökohtaiseen tilaan, hänen kotiinsa.

Heti taiteilijan työhuoneeseen astuessani kohtaan villahaalariin puetun, luonnollisen kokoisen miespatsaan, joka istuu tuolilla ja kutoo. Ilme on tiukka, vaikutelmaa keventävät häntä ja nököhampaat. Veistoksen luoja Päivi Häkkinen vietti Salgadon asunnossa kaksi päivää tilaan orientoituen ja jätti sinne jälkensä. Eri puolilla lojuu tyypillisiä kotiin ja kotoisuuden tunteeseen liittyviä esineitä; lankakeriä, sukkapuikkoja, vetoketjuja ja virkattuja hiiriä. Näkyvillä on myös vieraampaa, vähemmän miellyttäviä assosiaatioita herättävää esineistöä: lasipulloja, muovihanskoja, saksia ja muuta tavaraa, joka assosioituu lähinnä leikkaussaliin.

Häkkinen on muuttanut eteisessä myös valaistusta ja virittänyt sinne erilaisia hähkejä ja pyydyksiä.

Tilan vallassa

Ruotsalaisen Elin Strandin dvd-installaatiossa *Mothertongue* on kaksi esiintyjää: kuvaaja, jonka silmät on sidottu, ja häntä opastava ohjaaja. He liikkuvat Tukholman massiivisen siirtolaisviraston sokkeloisilla käytävillä tilaa dokumentoiden. Kuvaajan on luotettava saamiinsa neuvoihin.

Installaatio esitetään neljällä televisioruudulla, jotka on asetettu vastakkain neljän muotoon. Kuva niiden kesken ei ole synkronoitu ja ääniraita kiertää myös neljän ruudun kesken. Labyrintinomaisen virastohelvetin rinnastuu katsojan tilanteeseen hänen yrittäessään hahmottaa neljää samanaikaista, liikkuvaa kuvaa. Sekasorron tunnelma on ilmeinen, katsoja ei voi hallita neljää ruutua, neljää eri tilaa kerrallaan. Tila hallitsee katsojaa.

Itävaltalais-ranskalaisen N.I.C.J.O.B:n yksimonitorinen *Never Seen in... /Never Seen in Turku* -videoteos jättää katsojan arvailujen varaan. Esirippu heilahtaa kuvaruudulla ja aplodit kaikuivat, mutta itse esitys jää näkemättä. Sama tapahtuma toistuu uudelleen ja uudelleen. Katsoja ei voi muuta kuin jäädä arvailemaan, mistä ihmeestä on kyse.

Vienna International Apartment on valtavan mielenkiintoinen projekti, joka toivottavasti pysyy vielä pitkään turkulaista kuvataidetarjontaa rikastuttamassa. Toivoa sopii myös, että suuri yleisö löytäisi sen.

KAISA HEINÄNEN

• Vienna International Apartment: *I like it here*, Eerikinkatu 37 B 22. Näyttely on 26. 11. asti avoinna ti-pe klo 12-18 tai sopimuksen mukaan. Tiedustelut numerosta 044-3722 241.

(Source: <http://www.ts.fi/kulttuuri/nayttelyt/1074007780/Koti+taiteen+nayttamona>, 1 Nov. 2014)